

Примена Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености и подзаконских аката

ИНФРАСТРУКТУРА КВАЛИТЕТА – ПРАВНИ ОКВИР

- ❖ Закон о стандардизацији (36/09);
- ❖ Закон о акредитацији (73/10)
- ❖ Закон о метрологији (30/10) – у току је израда нових подзаконских аката, а до њиховог доношења примењују се постојећи;
- ❖ Техничко законодавство

НОВО ТЕХНИЧКО ЗАКОНОДАВСТВО

- ❖ Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености – ЗОТЗ (36/09)
 - ❖ Примењује се на све производе, осим на производе за које су технички захтеви уређени посебним законима
- ❖ Однос ЗОТЗ према посебним (секторским) законима
 - ако овим законима нису уређена питања именовања/овлашћивања тела за оцењивање усаглашености (ТОУ) и признавања иностраних исправа о усаглашености и знакова усаглашености примењује се ЗОТЗ
 - ❖ ЗОТЗ се у сваком случају примењује на пријављивање именованог/овлашћеног ТОУ, вођење регистра и пријављивање техничких прописа
- ❖ Закон о општој безбедности производа (41/09)

ЗОТЗ – ПОДЗАКОНСКА АКТА

- Уредба о начину именовања и овлашћивања тела за оцењивање усаглашености (98/09);
- Уредба о начину спровођења оцењивања усаглашености, садржају исправа о усаглашености, као и облику, изгледу и садржају знакова усаглашености (98/09);
- Уредба о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености (98/09);
- Правилник о начину стављања знакова усаглашености на производе, као и употреби знакова усаглашености (25/10);
- Правилник о садржини и начину вођења регистра који се односе на техничке прописе (33/10);
- Правилници којима се утврђују технички и други захтеви за поједине производе или групе производа (нпр. Правилник о безбедности машина)

ПОЈАМ ТЕХНИЧКОГ ПРОПИСА

Технички пропис је пропис којим се, за производ односно групе производа, уређује најмање један од следећих елемената:

- технички захтеви које мора да испуњава производ;
- поступци оцењивања усаглашености;
- захтеви које мора да испуни тело за оцењивање усаглашености;
- захтеви за безбедност производа током употребе;
- редовни и ванредни прегледи производа током употребе;
- исправе које прате производ приликом стављања на тржиште или употребу;
- знак и начин означавања производа; захтеви за паковање и обележавање производа.

ОЦЕЊИВАЊЕ УСАГЛАШЕНОСТИ ПРОИЗВОДА

- ❖ Техничким прописом се утврђује:
- Обавеза спровођења оцењивања усаглашености;
- Ко спроводи оцењивање усаглашености:
 1. произвођач – самостално или уз учешће именованог тела за оцењивање усаглашености; или
 2. именовано тело за оцењивање усаглашености (ТОУ) или
 3. орган државне управе (за вршење техничке процене тај орган може овластити ТОУ);
- Захтеви које ТОУ мора да испуни да би било именовано;
- Начин оцењивања усаглашености производа са прописаним захтевима (примена једног или неколико поступака, или комбинације различитих поступака);
- Врста исправе о усаглашености која мора да прати производ који се ставља на тржиште.

ИМЕНОВАЊЕ И ОВЛАШТИВАЊЕ ТОУ

- ❖ Именовање тела за оцењивање усаглашености врши надлежно министарство на захтев ТОУ, а испуњеност захтева за именовање утврђује Комисија коју именује министар;
- ❖ Трошкове поступка именовања сноси подносилац захтева за именовање;
- ❖ Овлашћивање тела за оцењивање усаглашености покреће се на основу јавног позива за подношење пријава, а на тај поступак сходно се примењују одредбе које се односе на именовање ТОУ.
- ❖ Оспособљеност за спровођење оцењивања усаглашености (према одређеном техничком пропису) подносилац захтева доказује актом о акредитацији или другом одговарајућом документацијом.

СПРОВОЂЕЊЕ ОЦЕЊИВАЊА УСАГЛАШЕНОСТИ

- ❖ Именовано тело спроводи ОУ, ако је то прописано техничком прописом, на основу захтева произвођача или његовог заступника, као и увозника;
- ❖ Именовано ТОУ може да повери подизвођачу прецизно одређене послове у вези са ОУ, али је за те послове одговорност увек на страни именованог тела;
- ❖ Овлашћено тело врши техничку процену на основу захтева произвођача или његовог заступника, као и увозника, који му прослеђује надлежни орган;
- ❖ Именовано тело и подносилац захтева међусобна права и обавезе уређују уговором;
- ❖ Начин спровођења оцењивања усаглашености ближе је уређен Уредбом о начину спровођења оцењивања усаглашености... (98/09);

ПРОПИСИВАЊЕ ТЕХНИЧКИХ ЗАХТЕВА

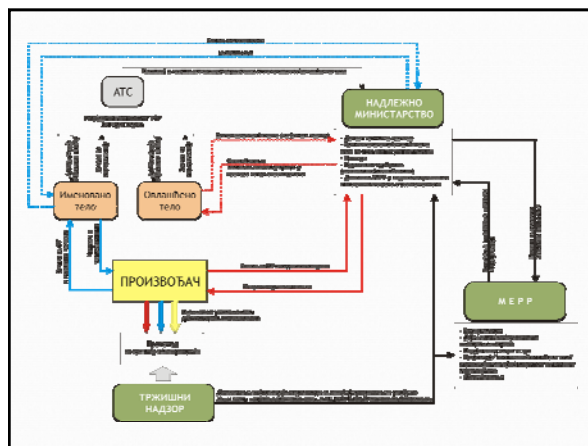
- ❖ Технички и други захтеви прописују се техничким прописима;
- ❖ Техничким прописом се технички захтеви прописују:
 - Непосредно – директним навођењем техничких захтева у тексту прописа, или
 - Посредно – тако што технички пропис упућује на примену српског стандарда, односно техничке спецификације.
- ❖ У техничком пропису, упућивање на примену српског стандарда може бити дефинисано тако да је испуњавање захтева тог стандарда:
 - Једини начин постизања усаглашености са захтевима тог прописа – тзв ексклузивно позивање;
 - Један од могућих начина постизања усаглашености са захтевима тог прописа (дакле, не и једини) – тзв индикативно позивање

ИСПРАВЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ

- ❖ Декларација о усаглашености (издаје је произвођач, а садржај је уређен чланом 25. Уредбе);
- ❖ Сертификат (издаје га именовано тело или надлежни орган, а садржај је уређен чланом 26 Уредбе);
- ❖ Извештај о испитивању (издаје га именовано тело, а садржај је уређен чланом 27. Уредбе);
- ❖ Друге исправе о усаглашености (издавање и садржај уређује се техничким прописом);
- ❖ Именовано тело после издавања исправе о усаглашености врши проверу усаглашености производа (члан п. Уредбе);
- ❖ Именовано тело привремено или трајно одузима или ограничава важење издате исправе, као резултат провере усаглашености, ако корективне мере произвођача не дају резултате.

ЗНАК УСАГЛАШЕНОСТИ

- ❖ Пре стављања на тржиште или употребу, производ који је усаглашен са захтевима техничког прописа означава се одговарајућим знаком, ако је то утврђено техничким прописом;
- ❖ Знакови усаглашености су:
 - Српски знак усаглашености (три велика слова А повезана у облику једнакоугаоног троугла – ЗА; облик, изглед и садржај уређен је Прилогом 2. Уредбе);
 - СЕ знак;
 - Други знакови усаглашености, у складу са посебним прописима (нпр. Е знак хомологације – члан 30. Уредбе);

ПРИЗНАВАЊЕ ВАЖЕЊА ИНОСТРАНИХ ИСПРАВА О УСАГЛАШЕНОСТИ У РС

- ❖ Уредбом о начину признавања иностраних исправа и знакова усаглашености је предвиђено **признавање исправа о усаглашености** које издају инострана ТОУ и **признавање иностраних знакова** усаглашености.
- ❖ **Иностране исправе и знаци усаглашености важе у РС ако :**
 - су издате у складу са потврђеним **међународним споразумом** чији је потписник РС, или
 - је надлежни министар донео **акт о признавању** исправе (уз претходно прибављено мишљење МЕРП).
- ❖ За нове испоруке истог производа из увоза, као доказ о усаглашености важи **извод из Регистра** иностраних исправа и знакова усаглашености који важе у РС - регистар води МЕРП.

ПОСТУПАК ЗА ПРИЗНАВАЊЕ ИНОСТРАНЕ ИСПРАВЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ

- ❖ Покреће се **пре стављања производа на тржиште или употребу** у РС, а на основу **захтева** који се подноси надлежном министарству;
- ❖ Уз захтев се достављају докази којима се потврђују наводи из захтева, као и доказ о плаћеној административној такси.
- ❖ Трошкове поступка, који обухватају и трошкове за рад Комисије, сноси подносилац захтева.
- ❖ Испуњеност услова утврђује **Комисија** коју формира надлежни министар;
- ❖ **Комисија утврђује** да ли **захтеви иностраног техничког прописа:**
 1. за производ – обезбеђују **најмање исти степен безбедности, као и захтеви српског техничког прописа, и**
 2. За тела за оцењивање усаглашености - обезбеђују **најмање исти степен испуњености захтева за ТОУ** који је прописан у РС.

РЕШЕЊЕ О ПРИЗНАВАЊУ ИНОСТРАНЕ ИСПРАВЕ О УСАГЛАШЕНОСТИ

- ❖ На образложени предлог Комисије, надлежни министар (по претходно прибављеном мишљењу МЕРП) доноси:
 - **решење о признавању** иностране исправе, односно знака усаглашености, или
 - **решење о одбијању захтева.**
- ❖ Решење **важи до истека рока** важења иностране исправе, а **ако рок важења није утврђен у иностраној исправи, најдуже три године од дана доношења тог решења.**
- ❖ Надлежни министар доставља Решење МЕРП-у ради уписа у Регистар иностраних исправа и знакова усаглашености који важе у РС.

УВОЗ ИНДУСТРИЈСКИХ НЕПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА

СТАРИ КОНЦЕПТ

❖ Ако је производ наведен у прилогу 5а Одлуке о одређивању робе за чији је увоз, извоз, односно транзит прописано прибављање одређених исправа увозник:

- ❖ ангажује домаће сертификационо тело ради издавања сертификата (узорковање и испитивање производа);
- ❖ за то време, робу складишти у царинском складишту .

НОВИ КОНЦЕПТ – Правилници МД,ЛВД, ЕМЦ

❖ Ако је производ наведен у прилогу 5а Одлуке увозник може увести/оцаринити робу под условом да робу прати једна од исправа усаглашености:

- ❖ Потврда о усаглашености;
- ❖ Извод из евиденција потврда о усаглашености;
- ❖ Решење о признавању иностране исправе о усаглашености;
- ❖ Извод из регистра иностраних исправа које важе у Републици Србији;
- ❖ Домаћи сертификат (дакле, могућа је примена старог приступа у прелазном периоду).

УВОЗ ИНДУСТРИЈСКИХ НЕПРЕХРАМБЕНИХ ПРОИЗВОДА

СТАРИ КОНЦЕПТ

❖ Увозни производ који прати инострана исправа о усаглашености подлеже, пре царинења, **додатном испитивању** што проузрокује:

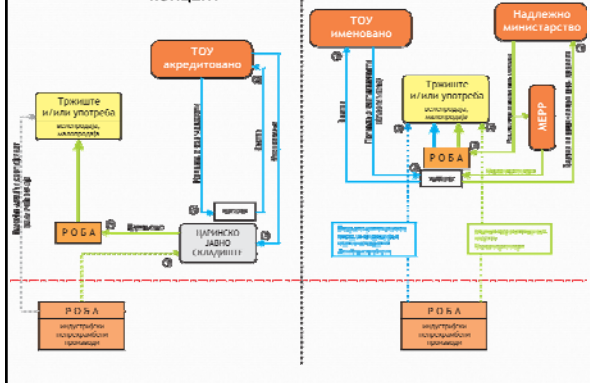
- ❖ додатне трошкове:
 - ❖ поновног испитивања
 - ❖ царинског складиштења
- ❖ компликованију процедуру увоза;
- ❖ постојање техничке баријере трговини (неопходно је уклонити – приступање Републике Србије ЕУ и СТО).

НОВИ КОНЦЕПТ

❖ За увозни производ који је наведен у прилогу 5а Одлуке може се пре намераваног увоза, **без двоструког испитивања самог производа**, прибавити документ (потврда, решење, извод) на основу ког се роба царини без задржавања на граници, чиме се постиже:

- ❖ значајно смањење трошкова;
- ❖ једноставније процедуре увоза;
- ❖ уклањање техничких баријера трговини.

СТАРИ КОНЦЕПТ

ТРАНСПОНОВАЊЕ ЕУ ДИРЕКТИВА

- ❖ Врши се у складу са роковима који су утврђени у Националном програму за интеграцију Републике Србије у Европску унију; ЕУ директиве се могу транспоновати **законом** (нпр. Закон о општој безбедности производа) или **правилником** (нпр. Правилник о безбедности машина);
- ❖ За државе чланице ЕУ, директива је обавезујући документ, за који свака држава у свом правном систему ближе уређује начин примене;
- ❖ За израду, односно доношење прописа којим се у правни систем Републике Србије транспонују ЕУ директиве **надлежно је министарство у чијем делокругу је материја на коју се ЕУ директива односи** (нпр. моторна возила – Министарство инфраструктуре, посуде под притиском – Министарство енергетике, заштита биља – Министарство пољопривреде, итд.);
- ❖ Ако нема секторског прописа, ЗОТЗ представља правни основ за доношење техничког прописа којим се транспонују ЕУ директиве, како **новог тако и старог приступа**
- ❖ Нова европска регулатива наглашава значај сарадње органа који прописују техничке захтеве за производе, царинских органа и органа тржишног надзора

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ – МЕРР

- ❖ Донета су **три правилника** којима су у наше законодавство пренете ЕУ директиве - MD, LVD и EMC (13/10) – на сајту МЕРР се налази водич за примену,
- ❖ **Формиране су комисије за именовање ТОУ** (2 комисије) и **признавање** важења иностраних исправа (8 комисија) – на сајту МЕРР се налази образац захтева,
- ❖ Редовно се **ажурирају спискови српских стандарда** чијом применом се обезбеђује претпоставка о усаглашености са три правилника - MD, LVD и EMC.

АКТИВНОСТИ У ТОКУ – МЕРР

- ❖ У току је израда **подзаконских аката** за спровођење Закона о метрологији;
- ❖ Припремљен је **Нацрт закона о контроли предмета од драгоцених метала** (окончана је јавна расправа – у току је израда коначне верзије овог Нацрта);
- ❖ У току је израда **правилника** којим ће се транспоновати европска директива о **безбедности лифтова**, у току је јавна расправа која ће трајати до 10. новембра ове године;

ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ – МЕРР

- ❖ Успостављање **регистра техничких прописа и именованих/овлашћених тела** – израда web портала (TEHNIS) који ће омогућити доступност на сајту МЕРР у завршној фази;
- ❖ **Израда правилника о:**
 - ❖ техничким и другим захтевима за личну заштитну опрему
 - ❖ метролошким захтевима за мерила
 - ❖ неаутоматским вагама
 - ❖ поступку испитивања претходно упакованих производа

Хвала на пажњи

Никола Мирковић,

nikola.mirkovic@merr.gov.rs